

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman perustamisesta (2014–2020)”

COM(2011) 834 final – 2011/0394 COD

(2012/C 181/22)

Esittelijä: **Ronny LANNOO**

Toinen esittelijä: **Brendan BURNS**

Euroopan parlamentti päätti 13. joulukuuta 2011 ja neuvosto 24. tammikuuta 2012 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset yritysten kilpailukykyä ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevan ohjelman perustamisesta (2014–2020)

COM(2011) 834 final – 2011/0394 COD.

Asian valmistelusta komiteassa vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -erityisjaosto antoi lausuntonsa 8. maaliskuuta 2012.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 28.–29. maaliskuuta 2012 pitämässään 479. täysistunnossa (maaliskuun 29. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 142 ääntä puolesta 6:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK tukee yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskevan ohjelman (COSME) päätavoitteita, mutta toteaa, että siinä ei oteta huomioon pyyntöjä, jotka komitea esitti eurooppalaisia pk-yrityksiä tukevasta *Small Business Act*-aloitteesta (SBA) laatimassaan lausunnossa ⁽¹⁾ ja jotka koskevat muun muassa pk-yrityksille annettavan tuen ja neuvonnan vahvistamista, yritysten omistajanvaihdosta sekä yhteistyötä ja kumppanuutta pk-yritysten kanssa.

1.2 ETSK pyytää, että toteutettavista konkreettisista toimista annetaan selkeämpi kuva. Heti alussa ilmenee kaksi ongelmaa:

— **Tavoite:** Asetuksen tavoitteena on yritysten kilpailukyky. Yrityksille on todellakin annettava valmiudet haastaa kilpailijansa maailmanmarkkinoilla. ETSK on samaa mieltä esitetystä tavoitteesta, mutta toteaa, että aivan yhtä tärkeää on pyrkiä varmistamaan pk-yritysten pitkäikäisyys eurooppalaisilla markkinoilla, lähimarkkinoilla ja paikallisilla markkinoilla.

— **Keinot:** ETSK pyytää komissiota täydentämään lainsäädäntöehdotusta työohjelmalla, jossa luetaan täytäntöön pantavat konkreettiset toimenpiteet, joilla pyritään vastaamaan kaikkien pk-yritysryhmien tarpeisiin sekä niiden odotuksiin nykyisessä kriisissä.

1.3 Kaikkien kyseistä työohjelmaa koskevien päätösten tulisi kuulua parlamentin ja neuvoston toimivaltaan yhteispäätös-menettelyn mukaisesti. Delegoituja säädöksiä koskevan menettelyn käyttö on rajattava jäsenvaltioiden ja pk-yritysorganisaas-

tioiden kanssa yhteistyössä laadittavien vuotuisten ohjelmien määrittämiseen ja täytäntöönpanoon.

1.4 ETSK:n mielestä

— ohjelman tulee kohdistua kaikkiin yrityksiin ⁽²⁾

— ohjelman resurssit tulee keskittää olennaisiin painopisteisiin: tiedotukseen, tukeen ja neuvontaan, markkinoillepääsyyn, rahoituksen saantiin, unionin vaatimusten ja säännösten mukauttamiseen, yhteistyöhön sekä Eurooppa 2020 -strategian ensisijaisten tavoitteiden (innovaatio, vihreä talous ja nuorten työllisyys) huomioon ottamista koskeviin toimenpiteisiin

— ohjelmassa tulee vahvistaa sitä varten viides erityistavoite: pk-yritysten ja erityisesti pienten ja mikroyritysten tukeminen ja neuvonta.

1.5 ETSK suosittelee neljättä toimea, joka koskee lainsäädännön parantamista muun muassa ottamalla käyttöön *Office of advocacy* -järjestelmä ⁽³⁾, jonka tarkoituksena on ottaa pienyritysten todellisuus paremmin huomioon lainsäädännössä. Järjestelmän rooli ja johdonmukaisuus muiden alalla toimivien elimien, kuten pk-yritysedustajaverkon, kanssa on kuitenkin määriteltävä. Komitea muistuttaa vastustavansa vapautusten laajentamista ja kehottaa ottamaan pk-yritysorganisaatiot mukaan lainsäädäntä- ja päätöksentekoprosessiin.

⁽¹⁾ EUVL C 376, 22.12.2011, s. 51–57.

⁽²⁾ Sama kuin alaviite 1.

⁽³⁾ Sama kuin alaviite 1.

1.6 ETSK korostaa, että asetusehdotuksessa ei tuoda riittävästi esiin kumppanuuteen perustuvaa hallintoa. Komitea ei hyväksy sitä, että kumppanuus on rajattu vain konsultointiin, ja muistuttaa parlamentille ja neuvostolle tarpeesta luoda kumppanuuteen perustuva hallintotapa ja vahvistaa kumppanuutta pk-yrityksiä edustavien organisaatioiden kanssa EU:n muiden ohjelmien tavoin⁽⁴⁾. ETSK pyytää perustamaan työryhmän, jonka puitteissa eurooppalaisia pk-yritysorganisaatioita kuullaan kaikissa EU:n politiikan laadinta-, suunnittelu-, toteutus- ja seurantavaiheissa.

1.7 Markkinoillepääsyn parantamista koskevan 9 artiklan osalta ETSK pyytää

- käsittelemään erikseen markkinoillepääsyä ja pk-yrityksille suunnattavaa tiedotusta, neuvontaa ja koulutusta
- tukemaan pk-yritysorganisaatioiden ja julkisoikeudellisten tahojen jäsenvaltioissa jo toteuttamia toimia
- tarkistamaan Yritys-Eurooppa-verkoston tehtäviä ja organisaatiota, jotta se täydentää pk-yritysorganisaatioiden toimia ja ottaa ne mukaan toimintaansa. Verkoston näkyvyyttä on lisättävä ja sen potentiaalia on hyödynnettävä täysipainoisesti.

1.8 ETSK huomauttaa, että ehdotettujen rahoitusvälineiden, Horisontti 2020 -ohjelman ja muiden eli esimerkiksi alueellista yhteenkuuluvuutta koskevissa asetusehdotuksissa ehdotettujen rahoituslähteiden välinen suhde ei ole selkeä. Tämä aiheuttaa hankaluuksia pk-yrityksille. Komitea vaatii siksi selkeyttämään näiden eri rahoitusten yhteensovittamista. ETSK on tyytyväinen, että 56 prosenttia määrärahoista osoitetaan rahoitusvälineille, mutta pyytää komissiota ja parlamenttia vahvistamaan näiden kahden välineen välisen jaon, tarjoamaan niistä rahoitusta kaikille yrityksille ja kaikenlaisille investoinneille sekä koordinoimaan niitä muiden vastaavien unionin rahoitusvälineiden kanssa, jotta pk-yritykset voivat valita parhaiten soveltuvan välineen. Lisäksi komitea kehottaa muuttamaan lainatakausjärjestelyn (LGF) sääntöjä ja ehtoja.

1.9 ETSK pyytää tarkistamaan indikaattoreita koskevan liitteen I tekstiä siten, että indikaattorit määritetään pk-yritysorganisaatioiden kanssa. Myös liitteen II tekstiä ja säädösehdotukseen liittyvää rahoituslvetystä on tarkistettava, sillä ne ovat ristiriidassa ehdotuksen tekstin kanssa.

1.10 ETSK kehottaa parlamenttia ja neuvostoa tukemaan ja vahvistamaan ohjelmaa mutta samalla myös lisäämään sen sisällön ja toimenpiteiden sekä painopistealojen rahoituksen selkeyttä ja takaamaan kumppanuusyhteistyön eurooppalaisten pk-yritysorganisaatioiden kanssa. Ohjelman 2,5 miljardin euron talousarvio vaikuttaa kuitenkin hyvin vaatimattomalta sen tavoitteisiin verrattuna. ETSK vastustaa yrityksiä pienentää ohjelman määrärahoja ja pyytää päinvastoin parlamenttia kasvattamaan

niitä. ETSK katsoo, että juuri pk-yritykset pystyvät ohjaamaan unionin pois kriisistä ja luomaan uusia työpaikkoja.

1.11 ETSK ei kuitenkaan pidä ohjelmaa riittävän kunnianhimoisena. Komitea katsoo, ettei ehdotetun 2,5 miljardin euron talousarvion avulla voida toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä pk-yritysten toiminnan ja jatkuvan kehityksen tukemiseksi. Kuitenkin juuri pk-yritykset voivat nostaa unionin kriisistä ja luoda uusia työpaikkoja. ETSK vastustaa tämän johdosta pyrkimyksiä pienentää kyseisiä määrärahoja. Se kehottaa Euroopan parlamenttia lisäämään määrärahoja niin, että ne yltävät samaan tasoon kuin nykyisessä kilpailukyky- ja innovointiohjelmassa, jotta voidaan ensisijaisesti kasvattaa rahoitusvälineitä varten varattuja määrärahoja.

1.12 ETSK pyytää Euroopan komissiota selkiyttämään ohjelman määrärahojen jakoa (rahoitusvälineitä lukuun ottamatta) ja erittelemään yksityiskohtaisesti, miten rahoitus jaetaan ohjelman eri toimien kesken.

2. Yleistä

2.1 ETSK ehdotti SBA-aloitteen uudelleentarkastelusta laatimassaan lausunnossa⁽⁵⁾ omia painopisteitään pk-yritysten kilpailukykyä koskevalle ohjelmalle vuosiksi 2014–2020. COSME-ohjelmaa koskevassa ehdotuksessa niitä ei valitettavasti ole otettu riittävästi huomioon, eivätkä täytäntöön pantavat käytännön toimenpiteet ole siinä riittävän selkeitä. ETSK kehottaa komissiota esittämään komitealle sekä parlamentille ja neuvostolle toimintaohjelman, joka kattaa COSME-ohjelman kestoajan.

2.2 ETSK on yllätynyt siitä, että viittaukset SBA-aloitteeseen ovat vähäisiä, vaikka sen pitäisi olla ohjelman perusta. ”Vain kerran” -periaatteeseen ei viitata. ”Pienet ensin” -periaatetta käsitellään vain vähän, eikä eri pk-yritysryhmien erityisluonteita oteta riittävästi huomioon.

2.3 Kilpailukyky vaihtelee markkinasääntöjen mukaan ja riippuu muista tekijöistä, kuten eroista työn hinnan, ostovoiman, verotuksen, rahoituksen saatavuuden tai nuorten työllistettävyyden tasoissa. ETSK katsoo, että COSME-ohjelman ensisijaisena tavoitteena on oltava yritysten pitkäjänteinen kehittäminen eikä vain niiden kilpailukyky.

2.4 COSME-ohjelmaan tulee lisäksi sisällyttää erityisesti pientä mikroyrityksiin suunnattuja toimenpiteitä.

⁽⁴⁾ Rakennerahastoista annetun yleisasetuksen 5 artikla.

⁽⁵⁾ Sama kuin alaviite 1.

2.5 Vuonna 2012 tehdään arvio pk-yritysten eurooppalaisen määritelmän täytäntöönpanosta, ja ETSK pyytääkin ottamaan huomioon niiden valtavan moninaisuuden. Komission tulisi lisäksi tiedottaa komitealle arvioinnin tuloksista ja ottaa komitea mukaan seurantatyöhön.

3. Asetusehdotusta koskevat näkemykset

3.1 Johdanto-osa

3.1.1 ETSK on samaa mieltä johdanto-osan 10 kappaleessa esitetyistä suuntaviivoista. COSME-ohjelmalla on myös

- yksinkertaistettava pk-yritysten toimintaa ja vähennettävä niiden hallinnollisia rasituksia;
- edistettävä Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden, kuten innovaation, vihreän talouden ja nuorten työllistymisen, toteutumista. ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että ehdotukseen on sisällytetty johdanto-osan 11 kappale, jossa kiinnitetään erityishuomiota mikroyrityksiin, käsiteollisuustoimintaa harjoittaviin yrityksiin ja sosiaalisiin yrityksiin;
- varmistettava SBA-aloitteen periaatteiden soveltaminen kansallisissa ja alueellisissa EU-toimissa ja ohjelmissa;
- edistettävä pk-yritysten tarpeiden huomioon ottamista muissa unionin ohjelmissa ja taattava niiden hallinnollisten sääntöjen koordinointi ja yksinkertaistaminen.

3.1.2 Yritysten perustamisen ja kehittämisen lisäksi komitea katsoo, että johdanto-osan 11 kappaleessa on mainittava toinen mahdollisuus, yrityksen omistajanvaihdos ja liiketoiminnan siirto, nuorten työllistettävyys, yrittäjien ja yritysten yrittäjien kouluttaminen sekä itsenäisten ammatinharjoittajien ja vapaiden ammattien harjoittajien asema.

3.1.3 Johdanto-osan 12 kappaleessa on mainittava, että pk-yritysten suurelle enemmistölle yksi olennaisimmista ongelmista on soveltuvan neuvonnan saatavuus. ETSK tukee Yritys-Eurooppa-verkoston periaatetta, mutta katsoo, että sen mahdollisuuksia olisi hyödynnettävä täysipainoisesti. Monilla eurooppalaisilla pk-yrityksillä ei edelleenkaan näytä olevan tietoa verkoston olemassaolosta. Yritys-Eurooppa-verkoston palveluiden tulisi perustua mahdollisimman hyvin pk-yritysten todellisiin vaatimuksiin ja tarpeisiin. ETSK kannattaa ehdotusta Yritys-Eurooppa-verkoston hallinnon uudelleenjärjestelystä ja kaikkien asianomaisten, yrityksiä edustavien organisaatioiden osallistumisesta verkoston hallintoon

3.1.4 Johdanto-osan 28 kappaleessa mainittu komission valta hyväksyä säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä on rajattava ohjelman täytäntöönpanoon liittyviin säädöksiin, kuten vuotuisiin ohjelmiin, ja ulkoistamista koskeviin sääntöihin, jotka vahvistetaan asianosaisten osapuolten kuulemisen jälkeen. Parlamentin ja neuvoston tulee antaa hyväksyntä käytännön toimia koskevalle toimintaohjelmalle sekä erityisille osallistumissäännöille.

3.1.5 ETSK pitää tärkeänä, että COSME-asetuksella perustetaan todellinen hallintojärjestelmä eurooppalaisten pk-yritysorganisaatioiden kanssa. Järjestelmässä on noudatettava rakennerahastojen yhteisistä säännöistä annetun asetuksen 5 artiklassa esitettyä kumppanuusajatusta.⁽⁶⁾ Pk-yritysorganisaatioiden on oltava koko ajan mukana ohjelman valmistelutyössä ja sen vuotuisessa täytäntöönpanossa SBA-aloitteen mukaisesti.

3.1.6 Matkailu tuo selvästi lisäarvoa EU:n taloudelle, ja COSME-ohjelmaan kuuluviin tukitoimiin olisi sisällytettävä matkailuteollisuuden alaa koskevat toimet. ETSK pyytää komissiota esittämään komitealle sekä parlamentille ja neuvostolle toimintaohjelman, joka laaditaan kyseistä toimialaa varten yhteistyössä pk-yritysorganisaatioiden kanssa. Kuitenkin myös monet muut alat tuottavat selvää lisäarvoa.

3.2 I luku: Kohde

3.2.1 ETSK pyytää lisäämään 1 artiklaan maininnat mikroyrityksistä, käsiteollisuustoimintaa harjoittavista yrityksistä, itsenäisistä ammatinharjoittajista ja vapaiden ammattien harjoittajista.

3.2.2 ETSK tukee 2 artiklassa vahvistettuja yleisiä tavoitteita. Komitea pyytää lisäämään siihen maininnan pk-yritysten pitkäjänteisestä kehittämisestä ja yritysten omistajanvaihdosten edistämisestä.

3.2.3 Asetuksen 2 artiklaa on täydennettävä neljännellä yleisellä tavoitteella, joka on SBA-aloitteen periaatteiden täytäntöönpano ja sen painopisteiden soveltaminen unionin toimissa ja ohjelmissa.

3.3 II luku: Erityiset tavoitteet ja toiminta-alat

3.3.1 Asetuksen 3 artiklan neljä erityistä tavoitetta ovat olennaisen tärkeitä. ETSK pyytää kuitenkin lisäämään

- 1 kohdan d alakohtaan maininnan lähimarkkinoille pääsyn parantamisesta edistämällä erityisesti EU:n vaatimusten ja säännösten mukauttamista pien- ja mikroyritysten tarpeisiin ja todellisuuteen

- viidennen erityisen tavoitteen: ”edistetään pk-yrityksille annettavaa tukea ja neuvontaa”.

3.3.2 ETSK pyytää parlamenttia ja neuvostoa lisäämään uuden artiklan hallinnosta ja sellaisen neuvoa-antavan työryhmän perustamisesta, joka kokoaa yhteen eri pk-yrityksiryhmiä edustavat eurooppalaiset organisaatiot ohjelman ja sen vuosittaisten osuuskien suunnittelua, täytäntöönpanoa ja seuranta varten.

⁽⁶⁾ Sama kuin alaviite 1.

3.3.3 ETSK korostaa, että 6 artiklaan on lisättävä erityiset ehdotukset

- vaikutustenarviointimenettelyjen edistämisestä ja *Office of advocacy* -järjestelmän ottamisesta käyttöön, kunhan sen tehtävät ja toimivaltuudet on määritelty selvästi
- SBA-aloitteen ”pienet ensin”- ja ”vain kerran” -periaatteiden soveltamisesta lainsäädäntöprosessissa ja Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanossa
- sen varmistamisesta, että lainsäädäntö suunnitellaan yhdessä pk-yritysorganisaatioiden kanssa.

3.3.4 ETSK muistuttaa vastustavansa mikroyritysten vapautusten laajentamista. (7) Komitea kannattaa pk-yritysorganisaatioiden osallistumista, jotta lainsäädäntö voidaan mukauttaa mikroyritysten todellisuuteen.

3.3.5 ETSK pyytää lisäämään 7 artiklaan yritysten omistajanvaihdoksen ja liiketoiminnan siirron edistämiseen tarkoitettuja toimia. Kyse on erityisesti tulevien toiminnanjatkajien kouluttamisesta ja nuorille opiskelijoille suunnatusta tiedotuksesta ja koulutuksesta, jonka tarkoituksena on tutustuttaa nuoret pk-yritysmallaan ja sen mahdollisuuksiin.

3.3.6 Asetuksen 9 artiklassa on erotettava toisistaan markkinoillepääsyä parantavat toimet ja yrityksille kohdistetut tiedotus-, neuvonta- ja tukitoimet. ETSK pyytää jakamaan 9 artiklan kahteen erilliseen artiklaan seuraavasti:

3.3.6.1 9 artikla: Toimet markkinoillepääsyn parantamiseksi

Tähän artiklaan otetaan 2, 3 ja 4 kohta, ja 2 kohtaa täydennetään täsmentämällä, että COSME-ohjelmassa tuetaan erityisesti toimenpiteitä, jotka on tarkoitettu edistämään pk-yritysten ja mikroyritysten osallistumista eurooppalaisten säännösten ja vaatimusten laatimiseen ja mukauttamiseen sekä tukemaan niiden täytäntöönpanoa yrityksissä.

3.3.6.2 9 a artikla: Yrityksille kohdistetut tiedotus-, neuvonta- ja tukitoimet

- ETSK korostaa, että yhtenä painopisteenä on oltava sen varmistaminen, että kaikki pk-yritykset voivat saada tietoa, neuvoja ja tukea. COSME-asetuksen avulla onkin voitava
- parantaa pk-yritysorganisaatioiden mahdollisuuksia osallistua unionin ohjelmiin ja toteuttaa pk-yrityksille suunnattua tiedottamista ja neuvontaan liittyviä teknisen avun toimia. Pk-yritysorganisaatioilla on oltava tässä aiempaa suurempi rooli;

- vahvistaa pk-yritysorganisaatioiden keskitetyn asiointipisteen asemaa valtio- ja aluetasolla.

- ETSK pitää valitettavana, että lukuisat pk-yritykset – etenkin pien- ja mikroyritykset – eivät kuulu Yritys-Eurooppa-verkoston toimien kohderyhmään eivätkä hyödy niistä ja että kaikki pk-yritysorganisaatiot eivät ole mukana verkostossa. Komitea katsoo, että kaikkien pk-yritysten tiedonsaannin varmistamiseksi Yritys-Eurooppa-verkoston tulee kattaa kaikki kyseiset organisaatiot. Niiden toimintaa tulee tukea luomatta kuitenkaan uusia välirakenteita. Alueellisten yhteenliittymien malli on osoittautunut tehokkaaksi monissa jäsenvaltioissa ja monilla alueilla, mutta sitä lienee tarpeen mukauttaa, jotta kaikki pk-yritysorganisaatiot voivat liittyä mukaan.

ETSK katsoo, että Yritys-Eurooppa-verkosto olisi suunnattava ensisijaisesti pk-yrityksiä edustaville organisaatioille, jotka ovat osoittaneet kykynsä järjestää ja tarjota kyseisille yrityksille tiedotus-, neuvonta- ja tukipalveluja. Komitea suosittelee, että verkoston toimet määritetään yhteistyössä pk-yrityksiä edustavien eurooppalaisten organisaatioiden kanssa ja että kyseisiä organisaatioita voidaan kuulla eriteltäessä tarkemmin tulevan verkoston toimia.

3.4 III luku: Ohjelman täytäntöönpano

3.4.1 Asetuksen 10 artiklassa säädetään, että vuotuinen ohjelma hyväksytään yhteistyössä jäsenvaltioiden edustajista koostuvan komitean kanssa. ETSK katsoo, että pk-yrityksiä edustavia eurooppalaisia organisaatioita on kuultava etukäteen työryhmässä, jonka perustamista ETSK pyytää (kohta 3.3.2). Asetuksen 12 artiklassa tarkoitettu ohjelman täytäntöönpanon ja hallinnon seuranta on toteutettava yhteistyössä kyseisen ryhmän kanssa.

3.4.2 Asetuksen 11 artiklassa säädetään ”tukitoimenpiteistä”, jotka ovat etupäässä tutkimuksia ja analyysejä. Myös tässä yhteydessä ETSK pyytää komissiota esittämään yhdessä pk-yritysorganisaatioiden kanssa laadittavan selkeän tutkimus- ja analyysiohjelman, jolla vastataan yritysten odotuksiin.

3.5 V luku: Komitea ja loppusäännökset

3.5.1 Asetuksen 16 artiklassa pitäisi tarkentaa, että komissiota avustaa jäsenvaltioiden edustajista koostuvan komitean lisäksi myös ETSK:n ehdottama kumppaniryhmä (kohta 3.3.2).

3.5.2 ETSK hyväksyy delegoituja säädöksiä koskevan periaatteen täytäntöönpanotoimenpiteitä varten, mutta katsoo, että 17 artiklan 2 kohdan ehdotukset kuuluvat parlamenttiin ja neuvoston toimivaltaan kuuluvan päätöksentekomenettelyn piiriin, sillä niissä on kyse ohjelman erityisen tavoitteen muuttamisesta. Komitea pyytää parlamenttia ja neuvostoa hylkäämään 17 artiklan 2 kohdan.

(7) Sama kuin alaviite 1.

3.5.3 Asetuksen 18 artiklan osalta komitea toteaa, että delegoidut säädökset on laadittava yhteistyössä kohdassa 3.3.2 ehdotetun erityisen kumppaniryhmän kanssa. Sama koskee 19 artiklan mukaista kiireellistä menettelyä.

3.6 Liite I: Yleisiä ja erityisiä tavoitteita koskevat indikaattorit

3.6.1 ETSK suosittelee, että komissio määrittää nämä indikaattorit pk-yritysorganisaatioiden kanssa ja ottaa huomioon jäsenvaltioissa jo käytössä olevat indikaattorit.

3.6.2 ETSK kehottaa pohtimaan uudelleen mittareita, joita sovelletaan kilpailukyvyn arviointiin. Asetusluonnoksen liitteen 1 kohdassa ”Yrityksen perustaminen” ne ovat vain yksi mahdollisuus indikaattoreiksi, joilla mitataan talouden kilpailukykyä. Jopa COSME-ohjelmassa asetetaan keskipitkän aikavälin tavoitteeksi (tulos) hyväksyä ”noin 7 yksinkertaistamistoimenpidettä vuodessa” vuoteen 2017 mennessä. Hallinnollisten rasitteiden vähentämistä varten ETSK ehdottaa, että määritellään ensisijaiset alat, jotka ovat erityisen tärkeitä pk-yritysten kilpailukyvyille. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi rakennuslupien hakumenettelyt, luotonsaanti, verotus ja sopimusten täytäntöönpano.

3.7 Liite II: Toimet pk-yritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi

3.7.1 ETSK tukee rahoitusvälineitä ja pyytää parlamenttia ja neuvostoa vahvistamaan niitä. Pk-yrityksistä suurin osa pitää lainatakuuta yhtenä tehokkaimmista välineistä.

3.7.2 Liitteen 3 kohdan osalta ETSK huomauttaa, että yhteys pelkästään tutkimus- ja innovaatioinvestointeja tukevan Horisontti 2020 -ohjelman ja sellaisten samantyyppisten rahoitusvälineiden välillä, joita alueet voivat ottaa käyttöön rakennerahastojen puitteissa, ei ole selkeä. ETSK pyytää komissiota tarkentamaan ja selkiyttämään näiden ilmeisen samankaltaisten välineiden suhdetta ja vahvistamaan niille samanlaiset osallistumismenettelyt.

3.7.3 ETSK pyytää lisäämään uuden 2 a kohdan, jossa täsmennetään, että ”lainatakausjärjestelyä (LGF) sovelletaan kaikissa yrityksen elinkaaren vaiheissa eli perustamisessa, kehittämisessä ja omistajanvaihdoksessa toimialasta tai markkinoiden koosta riippumatta. Väline koskee kaikenlaisia investointeja, myös aineettomia.”

3.7.4 Ehdotuksessa esitetään, että lainatakausjärjestely kattaa lainat 150 000 euroon asti.

3.7.4.1 ETSK pyytää komissiota tarkentamaan, minkä kriteerien perusteella tämä taso on vahvistettu, koska kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelmassa rajoja ei ole asetettu. ETSK panee merkille, että ehdotettu määrä on lainan määrä. Lainojen määrä on kuitenkin usein huomattavasti suurempi niin yrityksen perustamisessa, investoinneissa kuin omistajanvaihdoksessakin. Kyseisen määrän ylittävät lainat taattaisiin siis Horisontti 2020

-ohjelman puitteissa, vaikka sen tarkoituksena ei ole rahoittaa muita kuin innovaatiohankkeita.

3.7.4.2 ETSK pyytääkin palaamaan edelliseen kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelman mukaiseen järjestelmään, jossa ei asetettu rajaa. Muussa tapauksessa se pyytää, että 150 000 euron rajaa sovelletaan vastatakauksen eikä lainan määrään. ETSK pyytää myös, että vastatakauksen määrää ei rajoiteta yritysten omistajanvaihdoksissa ja liiketoiminnan siirroissa, joissa kustannukset ovat usein suuremmat kuin pelkässä yrityksen perustamisessa.

3.7.5 Samassa kohdassa käsitellään tukea saavia ”innovatiivisia pk-yrityksiä” koskevaa raportointia. Kaikkien yritysten on voitava hyötyä lainatakausjärjestelystä riippumatta siitä, ovatko ne innovatiivisia vai eivät. ETSK toistaa epäilynsä näiden raporttien hyödyllisyydestä ja katsoo, että ne pitäisi rajata suoraan käytettävissä oleviin tietoihin eivätkä ne saisi viedä yritysten rahoittamiseen tarkoitettuja määrärahoja.

3.7.6 ETSK vaatii, että kaikki rahoitusvälineiden määrittelyyn ja täytäntöönpanoon liittyvät toimenpiteet hyväksytään täydessä yhteisymmärryksessä eurooppalaisten pk-yritysorganisaatioiden ja niiden rahoituskumppanien kanssa.

3.8 Säädösehdotukseen liittyvä rahoitus selvitys

3.8.1 Monivuotisia strategisia tavoitteita koskevan 1.4.1 kohdan osalta pyydetään, että ohjelmalla edistetään myös yrityksen omistajanvaihdosta ja liiketoiminnan siirtoa koskevia toimenpiteitä eikä vain perustamista ja kasvua.

3.8.2 Selvityksen 1.5.4 kohdan kolmannessa kappaleessa korostetaan, että ”uudessa ohjelmassa keskitytään kasvu- ja kansainvälistymisvaiheessa oleviin pk-yrityksiin”. Tämä rajoitus on ristiriidassa muun tekstin ja SBA-aloitteen periaatteiden kanssa: uuden ohjelman on kohdistuttava kaikkeen pk-yritysten toimintaan markkinoiden tyypistä riippumatta.

3.8.3 ETSK panee merkille, että kolmannen kappaleen viimeinen virke on ristiriidassa asetuksen tekstin kanssa, ja kehottaa poistamaan sen.

3.8.4 Selvityksen 1.5.4 kohdan viidennen kappaleen viimeisessä virkkeessä käsitellään keskitetyn asiointipisteen käyttöönottoa. ETSK pyytää ottamaan huomioon jo olemassa olevat asiointi- ja palvelupisteet, kunnioittamaan kunkin jäsenvaltion omia käytänteitä ja organisointitapoja ja toimimaan yhteistyössä pk-yritysorganisaatioiden kanssa.

3.8.5 ETSK pyytää, että seuranta- ja raportointisääntöjä koskevaan 2.1 kohtaan lisätään maininta väliarvioinnista COSME-ohjelman mukauttamiseksi toisessa vaiheessa. Riippumattoman ulkopuolisen elimen on aikanaan tehtävä nämä arvioinnit, ja ne on toimitettava parlamentille ja neuvostolle.

Bryssel 29. maaliskuuta 2012

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Staffan NILSSON
